

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

SOCIAL TECHNOLOGIES: MODERN TENDENCIES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Білець Ю. С., здобувачка вищої освіти IV курсу, групи СП-171
Науковий керівник – **Чепурна Г. Л.**, кандидат психологічних наук
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ЗАСУДЖЕНІ ЯК ОБ'ЄКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Відомо, що найінтенсивніший розвиток соціальної роботи в Україні почався в 90-х роках минулого століття. На сучасній стадії в українському розвитку мають велике значення теоретичні основи.

Є декілька моделей теоретичного осмислення практики соціальної роботи в суспільстві. Всі ці моделі можна звести до трьох основних:

- психоло-орієнтована модель;
- соціолого-орієнтована модель;
- комплексно-орієнтована модель[2].

Теоретична основа напрямків соціальної роботи розроблена більшою чи меншою мірою. Наприклад, вивчення джерел теорії соціальної роботи показало, що соціальна робота з людьми які мають інвалідність, дітьми, жінками, незайнятими особами та іншими категоріями населення має досить розроблену теоретичну основу, то теорія соціальної роботи в пенітенціарній сфері у вітчизняній науці фактично не розглядається. Вважалося довго, що засуджені не можуть бути клієнтами соціальної роботи, бо вони є неповноправними членами суспільства [1, с.177]. Однак, виходячи з аналізу даних про злочини, можна стверджувати, що кримінальність є своєрідною формою поведінки, а злочинці девіантами. Правопорушення є однією із форм антисоціальної та нестандартної поведінки, як такої, що відрізняється від норм встановлених у суспільстві. Існує така девіантна субкультура, яка має таку систему цінностей, норм і форм поведінки, яка визнається певною групою антигромадських елементів і будує свої відносини один відносно іншого. Така субкультура поводить в суспільстві відчужено, що породжує конфлікт зі суспільством [1, с.176]. Соціальний працівник повинен спрямувати свою діяльність на подолання та усунення такої субкультури. Пенітенціарна соціальна робота розглядається системно. Вона охоплює психологію, право, педагогіку, психіатрію, соціологію. Дослідники даної сфери вважають, що спеціаліст соціальної сфери має проходити спеціалізовану програмну підготовку. Основний натиск у таких програмах має бути спрямований на правову освіту.

Соціальна робота в закладах виправної системи має специфіку:

- вона проводиться в соціальних організаціях з високим рівнем ізоляції та секретності;
- її об'єктами є люди для яких характерні неблагополуччя та стрес;
- соціальна робота пов'язана з виконанням кримінального покарання;
- соціальна робота продовжується по закінченню виконання покарання.

Основні завдання соціальної роботи в установах виправної системи в Україні:

- допомога ув'язненим в отриманні професійної допомоги;
- сприяння у забезпеченні прийнятих соціально-побутових умов відбування покарання;
- сприяння правовому захисту;
- допомога у побудові нових соціальних відносин;
- розвиток зв'язку між засудженим та зовнішнім світом;
- допомога у врегулюванні конфліктних ситуацій;
- розвиток та підвищення соціального статусу ув'язненого;
- організація та надання соціального захисту;
- надання допомоги ув'язненим відносно їхнього соціального інтересу [3, с. 202].

Можна визначити, що соціальний працівник пенітенціарних закладів може виконувати наступні функції:

- підготовка плану навчання спільно із засудженими та адміністрацією виправного закладу;
- допомога у подоланні психічної кризи;
- організація культурного дозвілля засуджених;
- захист прав та волі засуджених;
- юридична та психологічна консультація родичам та близьким засудженого;
- підготовка ув'язненого до звільнення;
- допомога таким категоріям засуджених як: молодь, пенсіонери, неповнолітні, жінки, особи що мають інвалідність [4].

Таким чином, в процесі роботи соціальний працівник застосовує найрізноманітніші форми, технології та методи, але загальною технологією є ресоціалізація засуджених. Ресоціалізація – тривалий і складний процес, який складається зі соціальних, медичних, психологічних, юридичних, педагогічних, організаційних заходів, спрямованих на готовність і здатність до включення у звичайні умови життя суспільства.

Список використаних джерел

1. Алферов Ю. А. Пенітенціарна соціологія. К.: Домодедово РИПК МВД РФ, 1995.177с.
2. Соціальна робота в пенітенціарній системі: сучасний стан і перспективи розвитку. Грані. 2013. № 12, С. 31–37.
3. Фирсов М. В. Социальная работа в пенитенциарной системе. К.: ВЛАДОС, 2000. 217 с.
4. Ягунов Д. В. Ресоціалізація засуджених як напрямок соціальної політики держави. Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. І Одеса: ОРІДУ УАДУ, 2002. №12, С. 180 –186.